



## **Remonstrantse dienst vanuit Breda, 28 juni 2020**

**Koen Holtzapffel voorganger**

**Jos van der Kooy (orgel/piano) en Kees Alers (dwarsfluit)**

**Jelle Holtzapffel gedicht en bijbellezing (lid college van collectanten)**

**Jennie van Dorp, kerkenraadslid**

### **Muziek in de dienst**

Muziekstuk I FLUIT/ORGEL -The Gardens at Eastwell W.L.Webber

Muziekstuk II: FLUIT-solo -Chaconne BWV1004 (uit: Partita nr.2 d) J.S.Bach

Muziekstuk III FLUIT/ORGEL -Vivace (uit: Sonate F) G.P.Telemann

Korte orgel improvisaties

Op Ps 134 i.c. Tot u Heer is ons hart gericht

Op Gez 313 Een rijke schat van wijsheid

### **Welkom**

1. Namens de remonstranten in Breda heet ik u hartelijk welkom in deze dienst. Voorlopig de laatste digitale landelijke dienst. Hopelijk gaan de kerkdiensten plaatselijk langzaam maar zeker weer van start.
2. We staan hier bij het toegangspoortje van het mooie Lutherse kerkje van Breda. Hier kerken de Bredase remonstranten. Vlakbij de Grote Markt van Breda. Altijd gezellig, maar de afgelopen periode was de omgeving van Breda ook een van de brandhaarden van het coronavirus.
3. De laatste keer dat ik hier preekte was eind februari. Het was nat en koud. We zouden met buitenlandse gasten naar carnaval gaan kijken, maar dat werd afgelast. Achteraf denk je, gelukkig maar. Zo heeft ieder wel een persoonlijk verhaal over de crisis. Mooi, maar ook verdrietig. Het is goed om die verhalen met elkaar te delen, bijvoorbeeld op een zondag in een kerk. Daar delen we die verhalen met elkaar en we zien ze ook in het licht van het verhaal van God met mensen. Ik wens u een goede dienst toe.

## **Lezingen**

### Matteüs 13: 44-46 (NBV)

Het is met het koninkrijk van de hemel als met een schat die verborgen lag in een akker. Iemand vond hem en verborg hem opnieuw, en in zijn vreugde besloot hij alles te verkopen wat hij had en die akker te kopen.

Ook is het met het koninkrijk van de hemel als met een koopman die op zoek was naar mooie parels. Toen hij een uitzonderlijk waardevolle parel vond, besloot hij alles te verkopen wat hij had en die te kopen.

### Gedicht Babel, eerste deel (uit de bundel *Leger* van Mieke van Zonneveld)

Op een goddelijke kaart stonden klaar te lezen  
de paden, de obstakels en de tijd van aankomst.

Maar op een dinsdagmiddag sloeg ik links  
in plaats van rechts, de kaart kon anders uitgelegd.

Van Eden, via Babel naar Jeruzalem, aldus  
het plan. De route was er een van gloeiend zand.

Stemmen in mijn rug riepen me terug. Mijn huid  
was rood als klaprozen, mijn voeten waren vlug.

Misschien dat hij daar toen al stond, witlichtend  
aan de horizon. Werend meewarig, een fata morgana.

Misschien dat hij daar toen al stond, misschien  
dat hij me toen al om zijn zinnelijke vinger wond.

## **Voorbede**

Laten we samen stil zijn:

God van liefde , God van alle mensen, |  
Soms gebeurt er veel te gelijk, het leven overkomt ons.  
We zitten vol met vragen.  
De toekomst lijkt onzeker. Onrustig is het binnen en buiten ons.

Help ons God om juist dan te ervaren dat uw liefde onder ons aanwezig is. Dat u de dragende grond bent van ons bestaan.  
Help ons te vinden wat echt van waarde is in het leven.

Help ons van betekenis te zijn voor wie ziek zijn,  
Voor wie geen hoop hebben en verdrietig zijn,  
Voor wie getroffen zijn door onvrijheid en vooroordeel.

Help ons God om voor elkaar te bestaan.  
Ontferm u

### **Aankondiging collectedoel en slotverrassing**

Nog een keer is er een digitale collecte. Ten behoeve van het landelijke diaconale doel van getuigenis en dienst:

Movement on the Ground, een moderne, jonge vluchtelingenorganisatie opgezet door mensen uit het Nederlandse bedrijfsleven die het niet konden aanzien hoe er met vluchtelingen op Lesbos en in Nederland werd omgegaan. Zij gingen zelf op Lesbos en in Amsterdam aan de gang en mobiliseerden bevlogen vrijwilligers. Iedere week zit er een team van vrijwilligers uit Nederland op eigen kosten op het eiland om te helpen. Op Lesbos in een klein kamp geven zij hulp aan de meest kwetsbare vluchtelingen. MotG plaatste zonnepanelen voor de opwekking van elektriciteit, verschaft maaltijden en organiseert activiteiten voor kinderen met een fysieke en mentale handicap. Bovendien geven zij computerlessen en Engelse les, begonnen zij een project voor het opruimen en verwerken van afval en zetten zij een tweedehands kledingwinkel op, waar mensen gratis terecht kunnen.

En ook tbv de bestrijding van de kosten van deze diensten. 50/50

En omdat het de laatste keer is: blijft u nog even hangen. Dan wacht u nog een verrassing. Een korte compilatie van alle 17 diensten onder het motto Eenheid in verscheidenheid. Een monument voor de landelijke digitale diensten in coronatijd.

### **Overdenking**

Beste kijkers, Wat maakt het leven de moeite waard? Die vraag stellen we ons allemaal wel eens. Al is het niet bij de koffieautomaat op maandagmorgen. Maar ik denk dat die vraag tijdens de coronacrisis en de lockdown vaker is gesteld dan anders. Minder vrijblijvend ook, met meer urgentie. Natuurlijk zijn op die vraag veel antwoorden mogelijk. Ieder moet die vraag gedurende z'n leven ook persoonlijk beantwoorden: wat maakt voor mij het leven de moeite van het leven waard? De een komt tot het inzicht dat je het belangrijkste in je leven dichtbij huis moet zoeken: de mensen om je heen, vriendschap, schoonheid van de natuur, stilte. Een ander beseft dat voor zinvol leven altijd ook anderen nodig zijn, gemeenschap, en dat je daar moeite voor moet doen. Het komt niet vanzelf. Heel veel antwoorden zijn mogelijk en ik hoop kijker, dat u die vraag ook voor u zelf af en toe overdenkt, alleen of samen.

Vandaag kijkt u naar de laatste landelijke digitale dienst, de laatste in een rij van 17. In al die diensten is geprobeerd een begin van een antwoord te geven op de vraag:

wat maakt het leven de moeite waard? Natuurlijk, dat hoort bij remonstranten, die antwoorden waren divers. Naar vorm, inhoud en taal. Het ethisch goede kwam ter sprake, het ware, het schone van kunst, in het bijzonder van muziek. Natuurlijk de remonstrantse kernwaarden van vrijheid, verdraagzaamheid en humaniteit. Maar dat alles dan onder de pressure-cooker van de coronacrisis waaruit we nu langzaam oprabbelen. Dan komt het er echt op aan. En beantwoord je die vraag ook meer met je hart dan met je verstand. Vanuit een intuïtieve zekerheid: hiervoor leef ik, dit maakt mijn leven de moeite waard. Of misschien zoekt u nog verder...

Kijkers, In veel van de gelijkenissen die Jezus in het NT vertelt gaat het ook over die vraag. Wat maakt het leven de moeite waard. Zeker, gelijkenissen zijn er in soort en maat, lang kort, bekend onbekend. Maar wat ze gemeenschap-pelijk hebben, dat is dat ze iets van waarde, van betekenis willen doorgeven. Niet door hapklare brokken te serveren. Wel door een beeldend poëtisch verhaal te vertellen en daarin iets bekends te verbinden met iets onbekends, iets verrassends. Kijk, dat een mens gefascineerd kan zijn door parels, dat snappen we. We kennen allemaal dat schilderij van Johannes Vermeer van het meisje met die schitterende parel. Maar dat je daar alles voor opgeeft? Van zo'n verhaal ga je rechtop zitten. Wat zou daarmee bedoeld zijn? In de situatie of levensfase waarin ik me bevind? Alleen jij kunt die vraag beantwoorden, niet de gelijkenis en ook niet de dominee.

Vandaag las Jelle een korte, bekende gelijkenis. Eigenlijk zijn het er twee. Over een schat verborgen in een akker. Iemand vindt die schat, verbergt hem weer en verkoopt alles wat hij heeft om die akker te kopen. En over een kostbare parel die gevonden wordt door een handelaar in mooie parels. Ook hij verkoopt alles dat hij heeft om die ene parel te bemachtigen.

Gelijkenissen zijn vensters op Gods koninkrijk. Over ons leven in verbinding met dat rijk willen ze iets zeggen. Maar wat precies...? Een gelijkenis is geen geleerde verhandeling, maar een beeldend verháál. Wij leven van verhalen, we wonen erin. De gelijkenis roept natuurlijk het spannende beeld op van een verborgen schat en een kostbare parel.

Maar ook van een zoektocht, van plotseling iets vinden, ontvangen. Van intense vreugde en misschien wel Alles willen opgeven voor dat Ene. Omdat dat het leven voor jou pas echt de moeite waard maakt. Zou godsdienst, zou God niet te maken hebben met wat voor jou en anderen van de allergrootste waarde is? Maar waar je ook naar op zoek moet en wat je dan plotseling geschonken wordt als een kostbaar kleinood.

Beste kijkers, ik eindig met een korte hervertelling van de gelijkenis van de parel. Geïnspireerd door een boekje van de eens bekende remonstrantse filosoof Van Holk met als titel De kostbare parel. Gelijkenissen willen hier en nu verteld worden. In nieuwe situaties, met nieuwe woorden en vertrouwde beelden. Om ook ons aan het denken te zetten. Er was eens....

Er was eens een jonge parelvisser. Iedere dag dook hij in zee om mooie parels te vinden. Op een dag dook hij uit de golven een opvallend mooie parel op. Hij wist wel iemand voor die parel. De parelkoopman uit de stad. Hij vond de koopman in het paleis van de koning en probeerde diens aandacht te trekken.

Maar de schatbewaarder van de koning zag de parelvisser eerder en eiste de parel voor de koning op. De koopman ving nog wel een glimp van de parel op. Vanaf dat moment wist hij : Die parel moet ik koste wat kost hebben. Dag en nacht droomde hij ervan.

Hij trok de stoute schoenen aan, ging naar het paleis en vroeg de koning of hij de parel mocht kopen. Goed zei de koning. In ruil voor alles wat je bezit. Dan weet ik pas hoeveel die parel jou waard is. Bezeten als de koopman was hoefde hij niet lang na te denken: al zijn bezit, heel zijn persoonlijk koninkrijk voor die ene parel. Zelfs zijn zonen. Die werden slaven in de koninklijke zilvermijn.

Alles was de koopman nu kwijt, maar ook: alles bezat hij. Hij begon over de wereld te zwerven, de kostbare parel op zijn borst. Altijd bang die te verliezen.

Maar na vele jaren kreeg de koopman toch heimwee en keerde terug naar de stad waar hij eens koopman was geweest. Mensen herkenden hem. Was dat niet die parelkoopman die ooit alles opgegeven had voor die ene parel?

Het maakt de koopman bang. Zou hij zijn parel dan toch nog verliezen? Hij besluit de parel te verstoppen. Dan overvalt een roversbende hem en vraagt naar de parel. Maar hoe ze de koopman ook door elkaar schudden, hij zwijgt als het graf. De bende geeft het op. Meer dood dan levend blijft de parelkoopman achter en wordt gevonden door.... de altijd nog jonge parelvisser. Als een barmhartige Samaritaan verzorgt hij de wonden. De koopman vertelt hem uit dankbaarheid de plek waar hij de parel begraven heeft. En voor het eerst in zijn leven, dankzij de parelvisser, beseft de koopman: er is geen ander geluk dan oprechte vrede in je hart, er is geen andere waarde dan de liefde waarmee je dat wat je ontvangen hebt deelt en wegschenkt.

Met dat inzicht sterft de koopman. De parelvisser graaft de parel op en neemt hem mee naar zijn hut aan zee. Hij klimt naar de hoogste berg in de omgeving. Hij houdt de parel in zijn rechterhand en slingert haar in zee. De cirkel is rond. Het leven begint opnieuw. De visser duikt vrolijk naar nieuwe parels.

Tot zover het verhaal. De moraal, die zal u wel duidelijk zijn. Maar wat betekent dat verhaal, die gelijkenis nu in uw leven? Wat is voor u in het leven echt waardevol? Hopelijk kunnen we daar binnenkort ook weer life over in gesprek. Een zoektocht blijft het, net als in het gelezen gedicht. Des te groter de vreugde als je af en toe een antwoord ontvangt. Amen